

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedkyne senátu JUDr. Eleny Závadskej a členov senátu Anny Žákovej, JUDr. Evy Babiakovej, CSc., JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Viery Nevedelovej v právnej veci navrhovateľa **M.** proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, na dovolanie odporkyne proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2006 č. k. 3So 67/2006, t a k t o

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne **z a m i e t a .**

Účastníci **n e m a j ú** nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 6. apríla 2006 č. k. 18Sd 576/2005-18 potvrdil rozhodnutie odporkyne z 2. júna 2005 číslo X., ktorým odporkyňa zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa na sumu 8 245,-Sk mesačne s účinnosťou od 2. júla 2005 s odôvodnením, že invalidný dôchodok navrhovateľa sa podľa § 263 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), ktorý mu už bol v minulosti priznaný považuje za starobný dôchodok.

Navrhovateľ podal proti tomuto rozsudku odvolanie, v ktorom namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nesprávne a žiadal ho zrušiť.

Odporkyňa žiadala napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd rozsudkom z 25. októbra 2006 č. k. 3So 67/2006 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne z 2. júna 2005, č. X. zrušil, lebo podľa jeho názoru nárok navrhovateľa na invalidný dôchodok nezanikol právnou skutočnosťou, ktorá nastala účinnosťou článku I. bod 66 zákona č. 721/2004 Z. z. V zmysle tohto zákonného ustanovenia sa invalidný dôchodok navrhovateľa od 1. januára 2005 zo zákona považuje za starobný dôchodok vo výške, v akej patrila 31. decembra 2004.

Vo včas podanom dovolaní proti tomuto rozsudku namietala odporkyňa, že odvolací súd rozhodol nesprávne, lebo nerešpektoval skutočnosť, že invalidný dôchodok navrhovateľa sa zmenil od 1. januára 2005 na starobný dôchodok so všetkými právnym následkami, ktoré súd touto zmenou spojené. Domáhala sa preto zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia veci na nové rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Navrhovateľ žiadal dovolanie odporkyne zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 250s ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) prejednal vec bez pojednávania (§ 243a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno vyhovieť.

Zo spisov vyplýva, že odporkyňa priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok rozhodnutím z 2. júna 1992 číslo X. s účinnosťou od 13. mája 1992 a do 31. decembra 2004 k odňatiu tohto dôchodku nedošlo. Rozhodnutím z 2. júna 2005 číslo X. odporkyňa oznámila navrhovateľovi, že s účinnosťou od 1. januára 2005 sa jeho invalidný dôchodok považuje podľa § 263 ods. 9 zákona o sociálnom poistení za starobný dôchodok vo výške, v akej patri do 31. decembra 2004 a súčasne takýto

jeho starobný dôchodok zvýšila podľa § 293e ods. 2 písm. c/ zákona o sociálnom poistení na sumu 8 245,-Sk mesačne s účinnosťou od 2. júla 2005.

Z dávkového spisu tiež vyplýva, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok ešte pred 1. januárom 2005, ale o priznanie starobného dôchodku nepožiadal.

Bez ohľadu na túto skutočnosť však dovolací súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatoval, že navrhovateľ mal pred 1. januárom 2005 nárok na invalidný dôchodok o jeho výplatu. Dôvody, uvedené v § 113 ods. 2 a § 110 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktoré majú za následok zánik nároku na invalidný dôchodok nenastali, hoci zánik nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok mohol nastať len z uvedených zákonných dôvodov.

Aj keď navrhovateľ pred dňom 1. januárom 2004 dovŕšil vek 60 rokov a mal nárok na invalidný dôchodok, nedošlo k zmene jeho invalidného dôchodku na starobný dôchodok. Hoci sa na neho vzťahuje § 263 ods. 9 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého sa jeho invalidný dôchodok od 1. januára 2005 považuje za starobný dôchodok, neznamená to, že sa invalidný dôchodok navrhovateľa zmenil na starobný dôchodok. V prípade, keby k takejto zmene došlo, musela by odporkyňa určiť s účinnosťou od 1. januára 2005 starobný dôchodok navrhovateľa spôsobom, ktorý predpokladá zákon o sociálnom poistení. Takýto postup však v žiadnom ustanovení zákona o sociálnom poistení nie je upravený, a ani samotná odporkyňa starobný dôchodok navrhovateľa samostatne neurčovala. Nemohla preto uzavrieť, že s účinnosťou od 1. januára 2005 má navrhovateľ nárok na starobný dôchodok vo výške predchádzajúceho invalidného dôchodku, lebo invalidný dôchodok navrhovateľa sa na starobný dôchodok nezmenil, iba sa za takýto dôchodok považuje.

Zmyslom uvedenej úpravy bolo preto bezpochyby len vyriešenie zdrojov financovania invalidným dôchodkov zo základného fondu starobného poistenia.

Odlíšny výklad § 263 ods. 9 zákona o sociálnom poistení by potom mohol znamenať, že občania, ktorí mali nárok na čiastočný invalidný dôchodok, považovaný

od 1. januára 2004 za invalidný dôchodok, by nemohli získať nárok na starobný dôchodok, hoci by ich starobný dôchodok mohol byť vyšší ako invalidný dôchodok, za ktorý sa považuje ich čiastočný invalidný dôchodok.

Uvedené skutočnosti majú preto len taký následok, že pri súčasnom použití § 263 ods. 12 zákona o sociálnom poistení sa invalidný dôchodok podľa § 263 ods. 9 uvedeného zákona, považovaný po 1. januári 2004 za starobný dôchodok, vypláca po tomto dni zo základného fondu starobného poistenia, nemení sa však na dôchodok starobný dôchodok.

Tvrdenie odporkyne, že v prípade, ak bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok pred 1. januárom 2005 a ak navrhovateľ pred 1. januárom 2004 dosiahol vek 60 rokov, jeho invalidný dôchodok sa považuje za starobný dôchodok, nemohol preto ani dovolací súd akceptovať s takými dôsledkami, ktoré z tejto skutočnosti odporkyňa vyvodila.

Navrhovateľ preto aj naďalej splňuje podmienky nároku na invalidný dôchodok a jeho výplatu, aj keď zdrojom výplaty jeho invalidného dôchodku sa stal základný fond starobného poistenia, pre potreby ktorého sa invalidný dôchodok navrhovateľa považuje za starobný dôchodok.

Žiadne iné právne dôsledky na invalidný dôchodok, vyplývajúce zo znenia § 263 ods. 9 zákona o sociálnom poistení pre navrhovateľa nenastali.

Aj v prípade, ak by odporkyňa znova požiadal o priznanie starobného dôchodku, musela by odporkyňa o jeho nároku na starobný dôchodok znova rozhodnúť a musela by sa riadiť aj ustanoveniami zákona o sociálnom poistení o súbehu nároku na starobný a invalidný dôchodok.

Podľa § 263 ods. 9 invalidný dôchodok uvedený v odseku 1, ktorého poberateľ pred 1. januárom 2004 dovŕšil vek najmenej 60 rokov, ak ide o muža, alebo vek najmenej 57 rokov, ak ide o ženu, sa považuje od 1. januára 2005 za starobný dôchodok.

Podľa § 263 ods. 12 zákona o sociálnom poistení invalidný dôchodok uvedený v odseku 9 sa vypláca po 31. decembri 2004 zo základného fondu starobného poistenia. Zo základného fondu starobného poistenia sa vyplýva aj vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok a sirotsky dôchodok po poberateľovi invalidného dôchodku uvedeného v prvej vete.

Znenie § 263 ods. 9 zákona o sociálnom poistení, ani žiadne iné ustanovenia zákona o sociálnom poistení neupravuje zánik nároku na invalidný dôchodok z dôvodu dosiahnutia veku, potrebného pre vznik nároku na starobný dôchodok (resp. zánik nároku na invalidný dôchodok u toho dôchodcu, ktorý pred 1. januárom 2004 dovŕši 60 rokov veku, ak ide o muža) a ani nebráni dôchodcovi, ktorý poberá takýto invalidný dôchodok, aby požiadal o prípadný vyšší starobný dôchodok, ani nebráni zvýšeniu takéhoto dôchodku.

Vzhľadom na uvedené aj dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne nie je v súlade so zákonom a odporkyňa rozhodla nesprávne, keď zvyšovala starobný dôchodok navrhovateľa, ktorý navrhovateľovi nebol ešte priznaný.

Z uvedeného dôvodu nemožno odvolaciemu súdu vytýkať, keď preskúmané rozhodnutie odporkyne nepovažoval za vecne správne a zrušil ho z dôvodu nesprávneho právneho názoru, ktorým sa v rozhodovaní riadila odporkyňa.

Skutočnosť, že zákon o sociálnom poistení považuje od 1. januára 2004 za invalidné dôchodky, aj čiastočné invalidné dôchodky (na ktorú poukazovala odporkyňa v dovolaní) nemá ani v uvedenom prípade za následok zmenu jedného druhu dávky na iný druh dávky. Tento záver podporuje aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 460/2006 Z. z., ktorý rieši otázku nároku na dávky, podmienené dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom, na ktoré už vznikol nárok, a ktoré podľa jeho obsahu musia zostať zachované. Okrem toho samotná miera zhoršenia zdravotného stavu vo vzťahu k rozsahu zachovanej pracovnej schopnosti nebráni novému rozhodnutiu o invalidnom (prípadne predtým čiastočnom invalidnom dôchodku), pričom nemožno opomenúť ani skutočnosť, že v obidvoch prípadoch išlo o dávky, podmienené nepriaznivým zdravotným stavom, teda o dávky rovnakého

charakteru. Použitie termínu „považuje sa“ v texte zákona o sociálnom poistení teda v žiadnom prípade nemalo za následok zmenu jedného druhu dôchodku na iný druh dôchodku.

Za takýchto okolností nemožno odvolaciemu súdu vytýkať, keď zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a preskúmané rozhodnutie odporkyne z 3. júla 2005 číslo X. zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dovolací súd preto musel dovolanie odporkyne, podané proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2006 č. k. 3So 67/2006 zamietnuť podľa § 243b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

V dovolacom konaní navrhovateľovi trovy nevznikli a odporkyňa v konaní úspech nemala, preto účastníci nemajú nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 224 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 21. augusta 2008

**JUDr. Elena Závadská
predsedkyňa senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Zuzana Katuščáková